

De invloed van het denken van Sigmund Freud op de westerse cultuur is nauwelijks te overschatten. Allerlei veelvoorkomende begrippen zoals het onbewuste, weerstand, oedipuscomplex, ego en superego, en andere, zijn door hem ge(her)definieerd: zij kregen een betekenis die diep in ons denken over de mens heeft ingegrepen. Toch is hij altijd omstreden geweest. Dat heeft onder meer te maken met de taboe-onderwerpen die hij besprak. In al zijn wijsheid was hij ook een koppige man, die weinig inbond. En misschien was er een zekere mate van antisemitisme in het spel.

Freuds vertrekpunt was zijn klinische praktijk als psychiater en hoe hij daarin de mens ontmoette. Tijdens zijn leven richtte hij zich steeds meer op culturele en religieuze fenomenen, die hij zag en besprak als de oplossing van (collectieve) neuroses. Een cruciale tekst is dan *De toekomst van een illusie*, uit 1927. Religie wordt hierin, kort door de bocht, geanalyseerd als een bescherming tegen het ervaren van kinderlijke hulpeloosheid.

Kan de mens wel zonder een godsbeeld leven? Valt deze 'neurose' echt op te lossen of wordt die slechts vervangen door een andere psychische kwaal, die mogelijk veel ernstiger is? *De toekomst van een illusie* is goed te lezen als introductie in Freuds werkwijze. Het opent daarmee de deur naar andere geschriften. Zoals een van de meest actuele, zijn brief aan Einstein, getiteld *Waarom oorlog?*

Op 26 september start de reeks bijeenkomsten met een algemene inleiding op het denken van Freud, door dr. H.L. Van. Daarna zullen we *De toekomst van een illusie* nauwgezet door nemen, om goed greep te verkrijgen op zijn gedachtegang. Daarbij is telkens aan de orde wat de maatschappelijke invloed daarvan is geweest, hoe die onze wereld raakt, en de manier waarop wij in die wereld staan. Er zal ruim gelegenheid zijn tot vragenstellen, voor uitwisseling, en eigen inbreng. De bijeenkomsten duren van 20:00-22:00 uur en zullen plaatsvinden in Pand 13. De kerkenraad vraagt om een bijdrage, bestemd voor koffie/thee, stookkosten, en een blijk van waardering. Van. Het gaat om € 3,00 per keer, € 10,00 voor het geheel. Graag vooraf overmaken naar NL02INGB0000524657 t.n.v. PKA inzake Oude Kerk.

Rien Van is psychiater en psychoanalytisch psychotherapeut, als opleider psychiatrie bij Arkin werkzaam, directeur behandelenzaken bij NPI (onderdeel van Arkin), en hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Psychiatrie.

Aanmelding: m.van.blijenburgh@hetnet.nl, 0623205979